

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Karadeniz'in kuzeyinde Rusya Federasyonu ile Ukrayna arasında kökleri 2014'e dayanan siyasi ve askeri kriz, 24 Şubat günü Rusya Federasyonu'nun uluslararası hukuku ve Minsk Protokolü'nü ihlal ederek başlattığı geniş çaplı askeri operasyonla sıcak çatışmaya dönüşmüştür.

Ülkemizin hem Rusya Federasyonu hem Ukrayna ile yakın ekonomik, ticari ve siyasi ilişkileri ile Ukrayna'da öğrenci ve iş insanı başta olmak üzere 20 bini aşkın Türkiye Cumhuriyeti vatandaşının varlığı dikkate alındığında, iki ülke arasındaki sıcak çatışmadan en büyük zararı görecektür. Ülkenin Türkiye olduğu kuşkusuzdur.

Buna karşın Dışişleri Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı yetkililerinin bu kritik süreci ve beraberinde getireceği sınamaları en başından beri yeterince kavrayamadığı görülmektedir. Çok sayıda ülke başta Büyükelçilik ve Konsolosluk personeli olmak üzere, vatandaşlarına yönelik tahliye ve Ukrayna'yı güvenli terk etme planlarını uygulamaya koyarken, Türkiye tarafından vatandaşlarına yönelik yeterli uyarıların yapılamadığı yönünde şikayetler alınmaktadır. Özellikle Kiev ve Harkiv'deki vatandaşların iki ateş arasında kalmasına karşın etkili ve güvenli bir tahliye planı oluşturulamadığı görülmektedir.

Her gün Ukrayna'nın farklı kentlerinden televizyon programlarına katılan Türkiye vatandaşları, bu süreçte yeterli ve şeffaf bilgilendirmenin Büyükelçilik ve Konsolosluk yetkilileri tarafından yapılamadığını belirtmekte, endişelerini paylaşmaktadır. Ayrıca, Rusya Federasyonu ve Ukrayna arasındaki krizin 24 Şubat günü bir çatışmaya dönüşmesinden hemen önce THY'nin uçak biletlerine yönelik uyguladığı fahiş zamlardan da şikayetçi olunmuştur.

Krizin hemen başında Ukrayna Devlet Başkanı'nın Türkiye'ye yaptığı "Montrö'nün uygulanması" çağrısı, iki ülke arasındaki krizde Türkiye'nin rolünün ne kadar önemli olduğunu bir kez daha göstermiştir. Çatışmadan önce iki ülke arasında arabuluculuk yapma talepleri dikkate alınmayan Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, 25 Şubat günü yaptığı açıklamada, "AB ve bunun yanında Batıcı bütün zihniyetler ciddi, kararlı bir duruş sergilemiyor. Hepsi Ukrayna'ya bol bol nasihat çekiyorlar. Tabii bu nasihatle bir yere varmak mümkün değil" ifadesini kullanmıştır. Erdoğan'ın nasihatler dışında harekete geçilmesi çağrılarını

Türkiye, Avrupa Konseyi'nin Rusya'nın üyeliğini askıya alma oylamasında çekimser kalmıştır.

Dışışleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu 25 Şubat günü NTV yayınında yaptığı açıklamada, *"Hukuken savaş tanımının yapılması gerekiyor. BM ve NATO belgelerinde savaş tabiri kullanılmış değil"* ifadesini kullanmış, 27 Şubat günü CNN Türk yayınında yaptığı açıklamada ise, *"Artık bu bir savaşa dönüştü. Bu bir askeri hareket değil, geçici bir-iki havadan saldırı değil, resmen savaş hali var şu anda ülkede"* ifadesini kullanmıştır. NATO ve BM belgelerinde "savaş" tanımı yapılmamış olmasına karşın iki ülke arasındaki çatışmanın Dışışleri Bakanlığı yetkililerince "savaş" olarak yorumlanması bir siyasi tercih olarak görülmektedir. Dışışleri Bakanı'nın ağzından "savaş" olarak tanımlanan Karadeniz'in kuzeyindeki duruma ilişkin Parlamento'nun bilgilendirilmemesi kabul edilemez.

Demokrasilerde Parlamento'nun denetleme ve bilgi edinme yetkisi vazgeçilmezdir. Bugüne kadar iktidarın dış politikada attığı ve ülkemize ağır faturalar çıkaran adımlar ile bu krizde nükleer silah kullanma riski de dikkate alındığında TBMM'de ortak akılla bir yol haritası oluşturulması yerinde olacaktır.

Yaşanan uluslararası hukuka aykırı duruma ilişkin Cumhurbaşkanlığı ve Dışışleri Bakanlığı'nın attığı adımlar, yürüttüğü diplomatik girişimler, sürecin ülkemize siyasi ve ekonomik etkileri ve Ukrayna'daki vatandaşlarımızın güvenli tahliyesi hakkında yapılanlara ilişkin Parlamentonun bilgilendirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci maddesi ve TBMM İltüzüğünün 101, 102 ve 103'üncü maddeleri gereğince Meclis Genel Görüşmesi açılmasını arz ederiz.

Engin ALTAY
İstanbul Milletvekili
Grup Başkanvekili

Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili
Grup Başkanvekili

Engin ÖZKOÇ
Sakarya Milletvekili
Grup Başkanvekili

T.C. CUMHURİYET HALK PARTİSİ
CHP
1923
GRUP BAŞKANLIĞI